

VỊ TRÍ ĐỊA LÝ VÀ ĐẶC ĐIỂM TỰ NHIÊN

Huyện Châu Thành là một huyện của tỉnh Trà Vinh, có địa thế nằm bao quanh thành phố Trà Vinh. Trung tâm huyện lỵ là thị trấn Châu Thành cách trung tâm thành phố Trà Vinh 7,5 km về phía Nam dọc theo Quốc lộ 54.

Huyện Châu Thành có hướng Đông - Đông Bắc giáp tỉnh Bến Tre; hướng Tây giáp huyện Tiểu Cần; hướng Tây Bắc giáp huyện Càng Long; hướng Nam giáp huyện Cầu Ngang và Trà Cú; hướng Bắc giáp Thành phố Trà Vinh. Có 1 cù lao và 4 cồn: cù lao Long Hòa - Hòa Minh, cồn Phụng (còn gọi là cồn Nóc thuộc xã Long Hòa), cồn Nạn, cồn Chim (thuộc xã Hòa Minh) và cồn Cò (thuộc xã Hưng Mỹ).

Châu Thành nằm trong vùng đồng bằng ven biển. Địa hình tương đối thấp và bằng phẳng, độ cao trung bình là 0,4 - 1,2 m so với mực nước biển (chiếm hơn 87% diện tích). Nơi có địa hình cao nhất là các đỉnh giồng cát thuộc xã Đa Lộc - Mỹ Chánh. Nơi có địa hình trũng thuộc các cánh đồng ở xã Thanh Mỹ và rải rác ở các xã Phước Hảo, Lương Hòa, Lương Hòa A, Đa Lộc, Hòa Thuận. Do sự phân cách giữa các giồng cát và hệ thống sông rạch đã tạo nên địa hình của huyện khá phức tạp và có đặc tính riêng của từng vùng.

Huyện mang những đặc điểm chung của khí hậu đồng bằng Nam bộ, có chế độ khí hậu gió mùa cận xích đạo với nền nhiệt cao đều quanh năm, lượng mưa lớn phân bố theo mùa. Một năm có mùa mưa và mùa nắng rõ rệt, mùa nắng bắt đầu từ tháng 12 dương lịch kéo dài cho đến cuối tháng 4 dương lịch năm sau. Tổng lượng mưa/năm đạt khoảng 1.500 mm - 1.800 mm. Tuy nhiên, do lượng mưa tập trung theo mùa nên thường xảy ra ngập úng cục bộ đối với một số vùng có địa hình thấp, trũng, nhất là khi hệ thống thủy lợi chưa được xây dựng.

Chế độ nhiệt: Do ảnh hưởng chế độ bức xạ phong phú và ít biến động nên nhiệt độ tương đối ổn định. Nhiệt độ trung bình tháng trong năm biến thiên từ 23,6 - 33,5⁰C, tháng có nhiệt độ trung bình cao nhất là tháng 4 - 5 dương lịch và thấp nhất là tháng 12 - 1 dương lịch.

Huyện Châu Thành có diện tích đất tự nhiên là 34.313 ha, chiếm 14,63% diện tích tự nhiên của tỉnh.

Phân loại một cách tương đối, ở Châu Thành có: đất phù sa ven sông rạch 16.430 ha, đất phèn 10.381 ha, đất cát giồng 1.340 ha, đất cát trền giồng 605 ha. Số liệu thống kê đất theo khả năng sử dụng ở Châu Thành năm 2014 cho thấy cơ cấu: Đất sản xuất nông nghiệp 26.549 ha, chiếm 77,32%; đất phi nông nghiệp 7.753 ha, chiếm 22,58%.

Theo Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, năm 2010, huyện có 60,08 ha rừng, chiếm 0,17% diện tích tự nhiên toàn huyện. Qua thực hiện Chương trình trồng mới 5 triệu ha rừng của Chính phủ trong phạm vi toàn quốc, huyện đã thực hiện khoanh nuôi, trồng mới 183,4 ha, phân bố tập trung ở xã Long Hòa và xã Hòa Minh, được trồng ở khu vực bãi bồi ven cửa sông nhằm bảo vệ môi trường, chống sạt lở và hạn chế những tác động của biến đổi khí hậu.

Huyện Châu Thành có các tuyến giao thông đường bộ và đường thủy quan trọng chạy qua, tạo thành mạng lưới khép kín giúp cho việc giao lưu kinh tế, văn hóa - xã hội với các vùng lân cận thuận lợi.

Hệ thống giao thông đường bộ có 3 Quốc lộ xuyên qua huyện là: Quốc lộ 60 Trà Vinh - Châu Thành - Tiểu Cần, Quốc lộ 54 Trà Vinh - Châu Thành - Trà Cú, Quốc lộ 53 Trà Vinh - Châu Thành - Cầu Ngang. Địa bàn huyện có 3 tỉnh lộ đi qua: tỉnh lộ 911, tỉnh lộ 912, tỉnh lộ 915B và 8 hương lộ. Bên cạnh đó là một hệ thống đường liên xã, liên ấp khác.

Mạng lưới sông rạch là một hệ thống giao thông đường thủy thuận lợi, bao gồm:

- Sông Cổ Chiên: là một trong 3 nhánh sông Tiền, rẽ nhánh từ khu vực thành phố Vĩnh Long chảy theo hướng Tây - Bắc, Đông - Nam. Đoạn sông Cổ Chiên đi qua huyện Châu Thành dài khoảng 30 km và được rẽ thành hai nhánh bởi cù lao Long Hòa - Hòa Minh, đổ ra biển Đông qua cửa Cung Hầu và cửa Cổ Chiên.

- Sông Láng Thè - Ba Si: chạy theo ranh giới hai huyện Càng Long và Châu Thành, chia làm hai nhánh có chiều dài 16,3 km, ảnh hưởng chủ yếu đến đất đai các xã phía Bắc của huyện.

- Sông Ô Chát có tổng chiều dài 14 km, được hình thành từ nhánh rẽ của sông Ba Si chảy qua địa bàn các xã Song Lộc, Lương Hòa đến kinh Thống Nhất tại xã Thanh Mỹ.

- Sông Bãi Vàng - Vĩnh Kim bắt đầu từ ranh giới giữa hai huyện Châu Thành và Cầu Ngang chạy theo hướng Đông - Nam dài khoảng 8km.

- Sông Long Bình (sông Trà Vinh): chạy dọc Quốc lộ 54 theo hướng Bắc - Nam dài 11 km.

- Kênh Thống Nhất: thông với sông Hậu qua các huyện Tiểu Cần, Châu Thành và Cầu Ngang. Đoạn nằm trên địa bàn Châu Thành dài khoảng 8 km.

Cùng một hệ thống kênh rạch lớn nhỏ khác trải đều khắp địa bàn.

Bên cạnh những thuận lợi cho đường thủy do hệ thống sông rạch dày đặc thì việc hình thành hệ thống đường bộ gặp khó khăn do phải thiết kế hệ thống cầu bắc qua sông, kênh rạch, đồng thời, phải xử lý nền đường chống lún, lầy do nền đất yếu, gây tốn kém nhiều nguồn lực.

Do nằm ven sông Cổ Chiên và có cù lao Hòa Minh - Long Hòa chạy dài ra sát cửa Cung Hầu nên huyện Châu Thành chịu ảnh hưởng chế độ bán nhật triều của biển Đông, thông qua đoạn sông Cổ Chiên vào các hệ thống sông rạch lớn. Ngoài ra, do yêu cầu tiếp ngọt với hai công ngăn mặn Đa Lộc, Hiệp Hòa vào mùa khô, nguồn nước từ Cầu Quan (sông Hậu) được đưa sang kinh Thống Nhất vào Châu Thành.

Trích **LỊCH SỬ HUYỆN CHÂU THÀNH (1975 - 2015)**